

et ob. et bo. tex. est in l. si heres. ff. de poss. Si vero delictum non purgatur ex actione descendente ex contractu. et tunc delictum non transit in heredem nisi ut. j. dicitur exemplum doli dedit causam contractui et sic pertractus non tenuit. iuxta no. in. c. cum dilecti. de emp. et ven. hoc casu non potest agi ex contractu contra dolum cum pertractus sit nullus. et sic oporteret immediate agere ex dolo. id non potest agi contra heredem quia crimina morte extinguuntur. xxij. di. quorundam. et vide bo. tex. cum glo. in l. de ppe. et temp. act. §. aliqui. **Sed** quando casu quando delictum fuit commissum extra contractum aut lis fuit contra cum defuncto et teneat heres. ut in l. unica. C. ne ex delicto defuncti. et potest esse ratio quia per prestationem fuit initus quasi pertractus cum defuncto. nam in iudicio quasi pertractus. l. iij. ff. de pecu. si vero lis non fuit prestatata et tunc si aliquid pervenit ad heredem ex illo delicto tenetur heres ad id quod ad eum pervenit et non ultra. Si autem nihil pervenit non tenetur ut in. d. l. unica. fallit in conditione furtiva l. si p. fure. ff. de condi. furti. quo ad ius canonicum dicit Bar. quod quedam sunt actioes penales ex utraque parte. ut puta quod peto id quod tibi non adest nec mihi adest. exemplum si pro delicto pena pecuniaria venit applicanda parti non tam ex parte rei quam ex parte actoris est pena. et hoc casu nullo iure secundum Bar. delictum transit in heredem quia actio est penalis ex parte rei et rei persecutoria ex parte actoris. ut puta quod ago per satisfactionem damni mei. et hoc casu dicit quod est diversitas inter ius canonicum et ius civile. quod de iure civili non agitur nisi in casibus predictis sed de iure canonico sic. ut hic. **Sed** adverte. nam primum dicitur Bar. quatenus vult quod actio ex utraque parte penalis non transeat in heredem etiam de iure canonico videat optime iuvare per glo. no. in. c. fraternitas. xij. q. ij. ubi dicit quod in foro conscientie non iniungitur ut quis solvat penam delicti. cum ergo de iure canonico agatur contra heredem solum ratione peccati. ergo non debet per contra heredem agi nisi per satisfactionem interesse seu damni. pp. xij. et h. visus est mihi sensisse glo. in. d. c. sane. xxij. q. ij. sed per hoc dictum allego tex. hic. nam hic agebatur ut satisfaceret heredes de homicidio et incestu. et ut dicitur Jo. an. non potest satisfieri de homicidio nisi quod aut interfecit fuit servus. aut agebatur ad penam consuetudinariam. nam in aliquibus locis per delicto soluitur pena applicanda lesio seu heredibus suis. c. ij. j. de penis. et c. ij. j. de deli. pue. Idem dicendum est de incestu. nam corpus liberum non recipit estimationem. et hic agebatur etiam ut satisfaceret de delicto ratione pene. sed salvando utrumque dictum distinguere quod aut quis fuit excorcatatus quia non satisfaciebat de delicto. et absolutus maxime cum cautione. et tunc preceat dictum huius. c. quod non pure agitur in foro penitentiali nec agitur mere ex delicto sed ex contractu vel quasi. put. §. dixi. aut simpliciter quis decessit sine excorcatione et absolutione sequenti. et tunc forte posset preceat dictum Bar. intelligendo quod tunc agatur ex delicto. si si teneremur opti. quod agatur tunc ex quasi contractu propter absolutionem prestatam non video quod dictum Bar. posset tolerari si ipse habuit respectum ad eam opinionem canonistarum ut agatur ex delicto. sed ego semper tenui quod nulla in hoc sit officia inter

ius canonicum et ius civile. nam istud. c. et c. in litteris de rap. et c. a nobis. alle. ponderant quod fuisse contritum in morte. et sic videtur tacite mandasse satisfactionem heredibus. ubi enim ista cessarent ut quod decessu sine confessione non video quod possit agi contra heredem ex delicto defuncti nisi quatenus potest agi de iure civili. et per hoc allego glo. no. que apte habetur sententia in. d. c. a nobis. in. x. heredes quod. que dicit quod cum penituerit et contritus fuerit defunctus quantum in se fuit satisfecit id heredes compellendi sunt satisfacere per ipso. Et sic dicit debere intelligi. c. si. de sepul. et c. in litteris. de rap. tacite idem sentit Jo. an. in addi. spe. in n. de app. §. in quibus. in addi. mag. et h. no. **Sed** nunquid heres teneatur ultra vires hereditarias si non fecit inventarium ex delicto defuncti. Do. An. dicit h. quod non. idem tenet Frede. consil. xxj. etiam in foro conscientio loquendo quod ex equitate iudicium est per ius canonicum ut teneatur heres ex delicto defuncti ex eadem equitate non debet teneri etiam ultra vires hereditarias. glo. tamem videtur velle pertrarium in. d. c. in litteris credere tamen quod opti. Frede. sit vera si agitur ex delicto. secus si agitur ex contractu. ar. cor. quod dixi in precedenti. q.

De parochiis et alienis parochianis. *et c.*

Supra visum est de quodam iure parochiali quod consistit in funerando et quod poterat dubitari generaliter de aliis iuribus parochialibus. id post rubricam preceperunt subiicit ista rubrica de paro. **Quero** quid sit parochia et unde dicatur. Jo. post Jo. an. e. loc. in quo degit populus alicui ecclesie deputatus certis limitibus constitutus. et de parochia quasi partitio cure nam cura populi preta fuit inter ecclesias parochiales nam rector talis ecclesie dicitur populum regere. c. j. de capel. mo. et vide Archi. in. c. licet canon. de elec. li. vj. Et scias quod parochie fuerunt diuise post adventum christi. xij. q. j. in. c. j. episcopus vero et parochie fuerunt diuise loge ante adventum christi. unde ubi prestantabant illi principes infidelium seu eorum sacerdotes fuit statutum per apostolos quod primates archiepiscopi et episcopi constituerentur de quibus dicitur ut plene habetur. lxx. di. c. j. et c. ij. lxxxix. di. c. j. **Sed** principaliter quod in quo consistat ius parochiale. dicitur quod in pluribus. primo ut parochiani diebus festiuis audiant missam in parochia. ut i. c. ij. j. eo. et dicitur ut ibi. **Sed** ut sacra percipiant in hac ecclesia parochiali seu a presbitero parochie. et ut parochiani ibi sepeliatur. c. ois. de pe. et re. et de. dudum. in. §. verum de sepul. **Et** in prestatione decimarum personalium. xvj. q. j. c. questi. **Et** in oblationibus fiendis. de cose. di. j. ois christianus s. **Et** x. oblatio capitis largo modo secundum Jo. an. et huius ut comprehendat quicquid infra limites parochie perveniat. bo. tex. in. c. pastoralis. §. de his quod sunt a prela. et per hoc arguitur do. An. h. quod oblationes que fiunt imaginibus depicte in muro infra limites alicuius parochie cedunt presbitero parochiali quod etiam tenuit in. d. c. pastoralis. et huius facit ille tex. et quod ibi no. **Hostie**. ad idem. c. quoniam. de deci. l. 3. als legerim in addi. spe. Jo. an. allegante per episcopum et presbitero parochiali et non solutem. sed mihi placet premissa opti. et facit. c. cum inter. de xbo. sig. **Ultimo** quero nunquid parochiani

plurimè compelli ad oblationes faciendas. primo videtur
 quod sic. per. d. c. omnis christianus. et c. alia. et c. statui-
 mus. xvj. q. i. In contrarium allegatur illud Barth. v.
 ubi dicit. Si offers munus tuum altari. et c. et sic non lo-
 quitur impatiens. et ad id quod habet. Exo. xxv. c. cum
 dicit. Ab eo qui ultione offert recipit. et c. quasi vi-
 cat quod a spontaneo et non a coacto recipienda est obla-
 tio. Pro so. vide quod non. glo. i. d. c. ois. et d. c. statui-
 mus. et x. q. i. c. sanctorum. et videtur glo. variasse. nam
 quicquid simpliciter tenuit parochianos ad hoc compel-
 lendos. et quicquid hoc tenuit cum limitatione. scilicet quod si pre-
 byter curatus indiget. sicut beatus Thomas. lanius attin-
 git scilicet scilicet. q. lxxvj. arti. i. et ibi in effectu quo ad
 propositum nostrum concludit quod regulariter iste oblatio-
 nes que sunt ad usum sacerdotis seu pro diuino cul-
 tu non sunt in precepto nisi in quatuor casibus. Primus
 si ratione census debet fieri puta quod aliquid tenet ab
 ecclesia ratione cuius soluit oblatio nomine census. Secundus
 casus si quis est obligatus ex testamento vel inter vi-
 uos. c. quanto. i. de censu. Tertius casus si sacerdos
 indiget. nam ex quo impedit spiritualia debet censetur
 temporalia. ad hoc. c. si episcopus. de offici. ordi. lib. vi. et quod
 non. in. c. j. et in. c. de his. de ec. edi. non tamen sacerdos
 ob hoc debet subtrahere spiritualia sed superior debet eos
 compellere ad has oblationes iuri remedijs. Quartus
 casus quod hoc habet consuetudo. nam in multis
 locis parochiani semper offerunt diebus festiuis. nam
 in aliquibus locis solent facere oblationes cum cande-
 lis in festo alicuius sancti. ex quo enim inoleuit co-
 suetudo possunt ad hoc compelli quod bene non. facit tex.
 in. c. ad aplicam. de simo. et l. privilegia. in fi. C. de
 sacro sanc. eccle. et quod ibi non. Bart. facit quod dixi. s.
 ti. proxi. c. pe. Et vnum inter cetera scias quod iste obla-
 tio nes ita sunt de iure parochiali quod si fiat in capellis
 seu altaribus fundatis infra parochiam debent re-
 cipi parochie. ar. in. d. c. pastoralis. facit. c. ex tras-
 missa. de prescrip. et c. ad audientiam. el. ij. de eccl.
 edi. per locum a speciali.

Episcopus.

Inter
 substitutum episcopo heretico et ipsum episcopum
 hereticum reuersum et ex dispensa-
 tione receptum diuidit episcopus modo
 hic expresso. et habet quatuor dicta ad
 idem tendentia que patent in tex. **¶** Pro. primo bonum
 ar. ex tex. quod si is cuius bona fuerunt ob delictum suum
 publicata restituerunt non recuperat bona legitime
 alium translata. quia restitutio non debet retro trahi
 cum preiudicio illius cui bona fuerunt collata. ar. in
 c. quis. de rescrip. li. vj. s. quo tamen remitto ad plene
 non. in. l. fi. C. de sen. pas. dixi in. c. quod diligentia. s. s.
 elec. iste tamen tex. potest etiam adduci ad contrariam sententiam.
 nam cum episcopus esset in solidum ipsius substituti nihilomi-
 nus reuersus et restituit recuperat partem. s. dicit hoc
 contingere ex noua possessione principis. **¶** Ex quo in-
 fero quod princeps qui donauit bona publicata alicui
 potest in restitutione certam partem bonorum illi sub-
 trahere et restituito tribuere quod non. **¶** Et ex hoc et ex
 tex. nota bene quod propter bonum publicum potest papa p-
 uare episcopum sine culpa sua. nam vides hic quod puaue-

rit substitutum quo ad partem. et eadem ratione potuisset in-
 totum. et sic intellige glo. non. in. c. per principalem. ix. q.
 iij. plenissime dixi in disputatione que incipit sem-
 pronius. **¶** Item non. ex hoc et ex tex. quod ex causa possunt
 duo constitui episcopi in eadem diocesi et potest fieri ad tem-
 pus diuisio locorum ut hic. **¶** Item non. quod etiam inso-
 lidum possunt duo episcopi constitui ex causa sic Aug. accessit
 Valerio incolumi. ita ut quilibet eorum in solidum exerce-
 ret iura episcopus in diocesi. ut habes tex. non. in. c. non
 autem. vij. q. i. non autem hoc esset sciendum sine magna ca-
 ne in eadem diocesi videantur duo capita quasi monasterij
 ut dicitur in. c. inter cetera. et c. qm. de offi. ordi. nam
 expresse hoc prohibetur in. d. c. qm. et de patriarcha
 gradensi quod trahit moram venetis. vide quod non. glo. i. c.
 ij. lxx. di. nuncquid autem ex causa possit hoc fieri in roma-
 nis pontificibus ut sic essent duo. dic quod non imo here-
 ticum est sentire ut papam possit consistere apud du-
 os. quia iuxta verbum dominicum. vnicui debet esse
 ouile et vnus pastor. de quo vide glo. in. d. c. non au-
 tem. qua tene mentem. et hodie habet in extrauaganti
 Bonifacii. viij. que incipit vnam sanctam. **¶** Pro.
 quod episcopus maioris partis diuidit et minor eligat. et intelligit
 doct. de maiori non respectu ciuitatis sed respectu maio-
 ris partis quo fuit in episcopatu et hoc quod presumitur melius
 habere noticiam locorum et iurium ipsius episcopatus. Et ex hoc
 colligit hosti. quod si inter fratres est scienda diuisio non
 debet diuidere maiorem etatem sed is qui maiori tempore habuit
 bonorum administrationem. **¶** Ad dicit inter scholares
 socios ut ille diuidat quod maiori tempore fuit in studio
 Ego tamen non puto quod frater teneat hanc diuisionem face-
 re et si velit. nam potest fratres ad diuisionem vocare per
 iudicium fami. her. vel cum diuidit. et iudex ex officio
 suo tenet diuidere secundum quod sibi videtur equum considerata
 rerum qualitate. ut habet insti. de offi. iudi. qm. pto-
 tum. et in. l. ad officium. C. cum diui. sed forte iudex
 posset hoc onus diuidendi iniungere ei qui huius maio-
 rem noticiam repperit. sicut fecit hic pcellum. **¶** In glo.
 j. in fi. vult glo. quod hodie non fieret hec dispensatio et
 quod hec decretalis non contineat ius. dic circa primum
 quod glo. vult diuinare. nam credo quod hodie defacili
 etiam dispensaretur cum episcopo heretico qui vellet redi-
 re ad suam fidem cum plebe que fuit cum secuta. **¶** Item
 in quantum dicit quod non continet ius. dicit hosti. et Abb.
 quod quo ad quid continet dispensationem videlicet ut he-
 reticus recipiatur in pristina dignitate. nam per lapsum
 in heresim priuatus est ipso iure omnibus bonis nec per
 reuersionem recuperat. ut l. c. vergentis. de here. et i. q.
 vij. c. conuenientibus. s. ex dispensatione fuit iste receptus.
 s. quo ad diuisionem sciendam continet ius inter reu-
 sum et substitutum si in receptione non fuit facta specialis
 pmissio. et dicit Jo. an. quod raro practicabitur iste tex. quia
 ecclesia solet prouidere substituto de alia dignitate.
 s. dic quod potest praticari ubi dignitas non habet per ma-
 nibus. **¶** Et scias quod duo sunt principales intellectus huius
 c. Primus est quod bona omnia diuidantur si loca reuersa de-
 bent consistere apud reuersum. illa vero que ex toto re-
 manserunt in fide debent consistere penes substitu-
 tum. loca vero in quibus sunt permixti heretici et ca-
 tholici debent diuidi ut dicitur in tex. et secundum hunc in-
 tellectum non exigitur quod ambe partes sint equales.

vt voluit glo. sed partes denotant hic partialitatem que erat in loco. qz vt dixi aliqui fuerunt reuſi aliq ſemper pmanſerunt in fide. Et nota qz quādo vn⁹ locus eſt diuidēdus in quo ſunt ambe preſtaſ iudicio plurimoz vt in tex. **¶** Et quo habes notare qz quādo preſta� diuiſe cōiungunt ad faciendū certum quid ſtaſ iudicio maioris pſis totius corporis non aut requirit maior pſ cuiuſlibet partis qd facit ad multa. Ad idem bo. tex. in. c. ſcriptum. de elec. licet tex. videat in opoſitum. in. c. paſtoralis. de reſc. ſed dic qz ibi nō cōiunguntur ambe partes vt faciāt vnum corpus. ſicut cōiungunt hic. t. in. d. c. ſcriptū. **¶** Et quo infero ad vnum dictum quotidianū qz ſi ſcholares iuriſte et artiſte cōueniunt ſimul ad aliqd expediēdum ſufficit iudiciū maioris parti olim nō autem requiritur maior pſ iuriſtarum et maior pſ artiſtarum. et loquor in eo loco vbi artiſte faciūt vniuerſitatem de per ſe habētes etiam per ſe rectorem vt bononie padue papie. nam hic hoc nō contineret dubium cum ſemper faciunt vnum corpus et habent vnum caput. **¶** Secūda lect. qz omnia loca veniunt hic diuidēda ita qz vnus epiſ habebit citra flumen et alius vltra. et ſic de ſimilibus. ſed pma lectura videtur magis placere docto. et videtur melius cōuenire littere.

¶ De dominicis. Preſbri parochiales dominicis dieb⁹ et feſtiuis parochianos alienos ad miſſam admittere nō debent ſi ex preſcripto ad eorum eccleſiam accedūt. **¶** No. pmo ar. fm Jo. an. qz in diebus dominicis et feſtiuis tenet parochian⁹ audire miſſam in ppria parochia. et ibidem oblationem facere hic tamē nihil dicit de oblatione ſed intellige put dixi. s. ſuper rubrica. **¶** Et ex hoc et ex tex. inferit qz diebus priuatis poteſt quis audire miſſam in aliena parochia. c. ſi quis. extra de conſe. di. j. **¶** Sed ego quero nunqd indiftincte parochianuſ peccet nō audiendo miſſam diebus feſtiuis i eccleſia ſua. de quo ſui ſepe interrogatus. Jo. aut h facit ex cōtempni pprii preſbri ſine cauſa legitima et peccat qz venit cōtra pceptum ſuperioris et iuriſ. c. ij. de maio. et obe. et i. c. qui reſiſtit. xj. q. iij. et ipe ſacerdos qui admittit parochianū alienum ſupra dicto caſu. cōmittit quodāmodo furtū vel rapinā. ar. c. dudū. el. ij. de elec. et puto qz tenet reſtituere omneſ oblationes pceptas ab eo. ar. c. cū libez. et in. c. cuſ noſtra. s. ti. proxi. ſi tñ ex cā legitima cōtēneret proprium ſacerdotē. puta qz eſt notorius fornicator vt pſciſus ab eccleſia tñ nō peccaret qz hoc caſu nō eſt proprie cōtempn⁹ ſi iuriſ auctoritate. facit ar. c. pter. et c. nullus. xxij. di. et in. c. veſtra. de coha. cle. et mul. et dic vt ibi dixi. et vide tex. cum glo. in. c. cuſ nō liceat. de pſcrip. **¶** Aut deſerit ppriū preſbri ſine cōtēptu et tñ nō peccat. pro quo iſte tex. qui ponderat cōtēptum. ſed dicunt h doc. qz preſumit cōtempn⁹ ſi nō habet licētiā a pprio ſacerdote vel nō hz cām legitimā ſatē qñ propria eccleſia eſt vicina. ſed hodie videm⁹ cōiter populū cōfluere ad eccleſias fratrum mendicantiū derelicto proprio pſbri et credo ſi faciant bono zelo non peccant. vt puta qz

deuotius et frequentius ibi celebratur. **¶** Itē qz audiunt ibi predicationē et imediate ante vel poſt audiunt miſſam. nō autē in hoc poteſt notari contēpt⁹ et hoc procedit quo ad auditū diuinorum. ſed ſacra mēta nullo modo pnt recipi ab extraneo maxime a fratribus mendicantibus ſine licētia ſpeciali ſacerdotis proprii. vt in. c. omnis. de peni. et remiſ. et vide hodie tex. in. cle. j. de priuile. vbi excomunicatur religioſi iſo facto qui ſacra cōferūt ſine licētia ſpeciali ſacerdotis proprii. intellige pter ſacramētū penitētie. nam illud eſt mendicantib⁹ indultum ex priuilegio. vt in. de. dudum. palle. honeſtū eſt tñ et qz neceſſarium vt in pſcipuis feſtiuitatibus vt in paſca natiuitate et ſimilibus audiant diuina in ppria parochia. **¶** Item qz ex leui cauſa nō debent deſeri p prie parochie illis diebus. vide bo. tex. in. d. c. ſi qz extra. puto etiā qz ad eccleſiam cathedralē poteſt licite populus cōuenire. qz epiſ eſt curator omnium de dioceſi. vnde nō poſſunt dici alieni parochiani. c. ſi. s. ti. proxi. et ibi dixi. et facit gl. no. in. c. ij. d. pe. et re. li. vj. **¶** Ultimo hic querit an ſacerdos poſſit in expulſione alieni parochiani manū impune injicere. dicit Inno. qz primo debet illū verbis expellere qz tutius eſt verbis cōtendere qz manu pugnare. ſed ſi ad verba nō vellet exire tunc per ſe et p parochianos poteſt manū injicere. nec incurrit excomunicationē ipe et ſibi obreperantes etiam ſi expellendus ſit clericus. qz turbat diuinum officiū p hoc bo. tex. in. c. veniēs. de ſen. excom. **¶** Et no. qz ex hoc ſentiunt docto. qz clerici poſſunt eē parochiani eccleſie inferioris. vnde dico qz omēs habitates in parochia. ex quo nō habēt curam per ſe ſūt ſub cura preſbri parochialis et debent cōuenire cū reliquis parochianis laicis ibidē ad diuina. vt ſaſ colligitur in. c. et hoc attendēdum. de cōſe. di. j. **¶** Et ſcias qz chriſtiani incurrit peccatū mortale niſi audiant miſſam integrā dieb⁹ officiis et feſtiuis. arg. b et clarius probat in. c. miſſas. et c. qui dies ſolēnes. et c. et hoc attendēdum. de cōſe. di. j. vide qd dixi. i. c. j. de vita et hone. cleri.

¶ Illius episcopus. Epiſ parochianū alterius ſine iſius licētia ordinare nō poteſt nec cum aliter iudicare. h. d. **¶** No. pmo qz qui nō pōt in aliquē iuriſdictionē volūtariā exercere forius nec cōtentioſam. ita arguit hic papa. nā ſi epiſ nō pōt ordinare alienū parochianum cuſ ordo ſit volūtarie iuriſdictionis fori⁹ nec iudicare **¶** No. ſcdo qz nediū cleric⁹ ſi nec etiā laic⁹ pōt ordinar ab alieno epiſ. qd pcedit etiam reſpectu pme tōſure qñimo epiſ incurrit penā cōferendo etiam laico alieno primā conſuram. vt habet i. c. ſi. de tem. or. li. vj. **¶** Itē no. arg. qz laici nō poſſunt in ſpūali bus prorogare iuriſdictionem alieni iudicis. nam cū hic ſit mentio de iudicio nō poteſt pcedere i laico niſi quo ad ſpūalia. de quo tamē vide glo. no. i. c. quāto. de iudi. et c. de cauſis. de offi. dele. hoc tñ indiftincte nō firmo pro pſenti. **¶** In glo. j. ibi domicilium tranſtulit. et hodie videt tex. cē in. c. iij. d. temp. or. li. vj. vbi p qz epiſ originis. item domicilij

vel beneficij pōt promouere ad ordines. **¶** Et pon-
derabis bene illū tex. in eo q̄ requirit domicilium
z nō solū habitatiōē. Ex quo infero q̄ scholarī nō
pōt promoueri ad ordines in loco studiū sine licen-
tia sui epi. nam licet in loco studiū habeat habitatio-
nem nō tamē domicilium. l. ij. C. de incol. li. x. Et
ex hoc nota q̄ in iuribus diocesanis spectam⁹ do-
micilium z nō habitatiōem. z facit ad ea que dixi
in. c. in nra. de sepulturis. vnde quo ad sacra neces-
saria epi studiū erit iudex cōpetens sed nō q̄ ad vo-
luntaria. p hoc etiam dicerem epi studiū nō posse
cōmutare votū scholaris extranei. **¶** In glo. ij. ibi
secus est de inferiorib⁹. vel intellige fm Jo. an. tex.
quo ad iudiciū depositionis ab ordine. nam q̄ nō
pōt ordinare nō potest ab ordie deicere. xv. q. vij.
c. si. dictum tñ gl. videt magis de mente littere. qz
tex. loquitur indistincte de omni iudicio.

¶ **U**lper eo. **S**ines parochiarum de
quibus constat vel fini-
bus coherentia p̄scribi nō possunt. cōis di-
uilio. scda ibi. respōdemus. **¶** Mo. primo regulaz
q̄ limites puinciarū z parochialium eccliarū seu limitū
bus coherentia p̄scribi nō possunt. z idē in limitū
bus epatus vt in glo. z cū tex. iste loquat⁹ generali-
ter intelligā pcedere in omni p̄scriptione siue sit cū
titulo siue sine titulo siue p tñtū tps de cuius initio
nō ē memoria. nā indefinita equipollet vli. c. vt cir-
ca. z qd ibi no. de ele. li. vi. **¶** Mo. scdo ibi legitima
pbatōne. q̄ vbi nō constat legitime de finib⁹ valet
p̄scriptio. Qualiter aut pbenf fines. dic vt legif et
no. in. c. cū cam. de pba. z vide glo. singu. c. cū olim
j. de cens. q̄ vult q̄ p̄nt pbari per verba enūciatiua
plata in aliquo instrumēto etiā cōfecto ad aliū finē
z ibi Anno. facit qd no. glo. in. l. optimā. C. de con-
trahē. z cōmit. si. z ē rō. qz in istis factis antiqs nō
pōt defacili haberi pbatō necessario concludens
iō admittit hec p̄sumptiua pbatō. facit. l. si arbit.
de pba. z qd le. in. d. c. cū cāz. **¶** In gl. j. ibi. p̄nci-
paliter no. glo. z cōsens q̄ nō oia coherentia limi-
tibus sūt inp̄scriptibilia s̄ tñ ea que coherent prin-
cipalit. exemplū ppe limites ē prediū amplissimū
certe nō intelligitur q̄ totum prediū sit inp̄scri-
ptibile s̄ tñ illa ps que p̄ncipaliter coheret p̄ncipib⁹
vñ vt dicit Jo. an. nō potest i hoc dari certa doctri-
na vel regula sed boni iudicis arbitrio ē pcedēdū.
nam sūt multa que magis dephendunt ostēsiōne
q̄ aliqua elocutione. c. a plice. de dona. facit. l. ratū
ff. de solu. **¶** In glo. ij. ibi. sed verius videt. z hec
opi. cōmunif tenet. **¶** Sed quero extra glo. p decla-
ratione tex. quid sit limes. **¶** Mo. ē longitudo seu lati-
tudo spatiū a spatio distinguēs. z q̄siqz in limite ni-
hil potest cōsistere vt q̄ ē valde strictus. nam q̄siqz
solet apponi vnicus lapis pro limite. s̄ in epatibus
z puicijs si sūt ita stricte s̄ assigē q̄siqz flumen q̄siqz
mons p limite. Et tunc vertitur aliud dubium cu-
ius ē proprietās istius limitis. nā potest cōtingere
q̄ flumen sit deficcatus vel q̄ in monte construat
ecclēsia vel alia domus. vnde dubitatur ad cui⁹ iu-
risdictionem ista pertineant. doct. hic ponunt tres
opi. **¶** Prima q̄ pertineat ad vtrūqz pro indiuiso/se-

cūda opi. q̄ nō sit in dominio alicuius sicut res sa-
cre religiose. insti. de re. diui. §. null⁹. tertia opi. me-
lior q̄ p longitudine z latitudine epatus limes cē-
set ipso facto diuisus licet actu p hominem diuisus
non fuerit. pro hoc bo. tex. i. §. insulam. insti. de re.
di. vbi dicitur q̄ si insula nascitur in flumine distin-
guēte agros p̄tinet ad proprietatē vtriusqz domini
put accedit ad dictos agros. z si magis accedit al-
teri est illius domini tñ. puta vltra medietatem. si
aut res est indiuisibilis vt ecclēsia tunc vterqz ep⁹
habebit ibi iurisdictionē. p indiuiso z pariter habe-
bunt cōmoda. z hanc opi. teneas lz alij aliter. p lz
vide bo. glo. in. c. quicunqz. z. c. licet. xvj. q. iij. facit
l. arbor. C. cōi diui. vbi patet q̄ arbor que nascit⁹ in
cōfinibus est vtriusqz dñi. **¶** Sed quero nunquid
ea que sunt infra limites limitū nō coherētia pos-
sunt p̄scribi. docto. q̄ sic z satis pbat iste tex. p locū
a speciali. nam vno p̄hibito reliquū cōcessum ē vi-
det in. c. nōne. de p̄sump. sed respectu iurū epaliū
seu parochialium est dubiū. nūquid vnus ep⁹ possit
p̄scribere ius epale in aliquib⁹ ecclēsijs suis in dio-
cesi alterius. **¶** Anno. videt variare sed tene q̄ cum
titulo possit p̄scribi vel per tantū tempus de cu-
ius initio nō est memoria. ar. in. c. j. de p̄scrip. li.
vj. z hoc aperte sentit glo. in. c. licet. palle. Et facit p
epo fesulano. qui habet in ciuitate florentina vnaz
ecclēiam sibi subiectam cū toto populo illius paro-
chie. ad hoc. c. cum olim. z. c. auditis. de p̄scrip. f.
vbi abbas p̄scribit cōtra epi omnia iura epalia in
certis ecclēsijs. z per hoc dico q̄ remanentib⁹ limi-
tibus potest p̄scribi etiam certa pars dioce. qd
etiam sentit Jo. an. in. c. si ep⁹. de offi. ordi. li. vj. lz
hosti. dubitauerit. in. c. cum cōtingat. de fo. cōpe.
z ibi plenius hunc articulu examino. **¶** Ultimo
quero nūquid limites dignitatū seculariū possunt
p̄scribi vt sunt ducatus comitatus z sista. hosti. q̄ nō
alle. in ar. l. agros. C. de fun. li. li. x. z qd habet i. l.
in nomine domini. circa medium. C. de offi. p̄fe.
preto. aphrice. z in li. seu. de probi. seu. alie. c. impe-
rialem. §. p̄terea. licet dñi z p̄ncipes seculares male
obseruet. nam quotidie occupat aliorū territoria
cum graui p̄iudicio animarū suarū.

¶ **S**ignificauit. **S**i parochianus
seu diocesan⁹ do-
micilium transfert prim⁹ p̄lat⁹ in eo iura
epalia seu diocesana sibi nō vendicat decime tamē
p̄diales illi⁹ parochie sibi debent nisi alteri debeat⁹
ex cōsuetudine. h. d. q̄ ad intellectū. z scda ps
ibi. fraternitati. **¶** Mo. pmo z tene menti q̄ laicus
potest transferre domiciliū de vno epatu in alium
nō habita licētia epi prioris domicilij. z q̄siqz hosti.
dicat decens ē vt laicus petat licentiā ab epō p̄o-
per no. in. c. fraternitati. de de. non res. tñ hic fuit
nulla petita licētia. nec de nō petitiōne isti notatur
z vide qd dixi in. d. c. fraternitati. **¶** Secūdo no. q̄
ius incolatus seu domicilij tollitur epō corpo q̄ qd
se transfert ad alium locum. nam domicilium pōt
quis ex libera voluntate mutare z absoluit se a ne-
pibus prioris domini vt hic patet aperte. nam si lz
procedit in spiritalibus vt hic. fortius in tempo-

ralibus. et quo ad temporalia est tex. i. l. domicilium et in. l. incola. la. ij. ff. ad mu. ¶ Nota tertio qd prelatus qui non administrat spiritualia non potest exigere temporalia. et ex hoc collige ar. qd contra prelatum non administrantem seu exercentem officium per se vel per alium si petit decimas vel alia temporalia potest opponi qd non exercet spiritualia. qd temporalia sunt debita ob causam et sic ea non secuta non debentur. C. de condi. ob causam. per totum. A contrario nota qd prelatus administrans spiritualia cum bona conscientia exigit temporalia. et facit vt parochiani possint compelli ad eligendum proprium presbiterum si alius non habeat unde viuat. facit qd dixi. s. super rubrica. ¶ Nota qd ex constitutione domicilij habet episcopus iurisdictionem episcopalem in constituentem. unde sicut dominus temporalis habet iurisdictionem in incolam. vt in. l. incolam. ad mu. ita dominus spiritualis. vt hic. et in. c. ij. de temp. or. li. vj. ¶ Ultimo no. iuncta gl. si. qd decime personales debentur in loco domicilij sed prediales in loco vbi sunt predia nisi consuetudo aliud habeat et videtur prima fronte velle iste text. qd consuetudo valeat vt decime non debeantur sed doc. communiter hic tenent oppositum. et intelligunt tex. quando consuetudo habeat vt prediales debeantur loco domicilij sed qd ex toto non debeantur non valet consuetudo. dicam latius in. c. in aliquibus. j. ti. pxi. ¶ In glo. j. ibi. unde sunt oriundi. glo. videt per hoc intelligere qd isti habitatores erunt oriundi de diocesis illorum prelatorum qui nunc vendicant iurisdictionem in eos. et sentit qd si cuius transfert alio domicilium non remanet subiectus priori domicilio quo ad onera sed remanet cuius quo ad honores. et iudicio meo glo. non bene loquitur si ita intellexit qd ad vtriusque dictum. primo qd tex. hic non dicit qd isti essent oriundi de regno hierosolymitano. s. qd ibi elegerunt mansionem. et sic solum erant subiecti illis per lano ratione domicilij quo translati in nullo remanent subiecti qd cessat omni causa subiectionis. vt in. d. l. domicilium. et in. l. incola. et hic. sed subiectus ratione originis licet transferat domicilium alibi non per se eximitur a iurisdictione naturalis domini nec quo ad temporalia nec quo ad spiritualia. De spiritualibus videtur tex. in. d. c. ij. de temp. or. li. vj. vbi dicit qd episcopus ratione originis potest promoueri ad ordines. idem dico si repiatur in loco originis quo ad ius conueniendi. nam poterit ibi conueniri vt nos. Bar. in. l. assumptio. ff. ad muni. nam ciuitatem ratione originis non potest quis sola voluntate a se abdicare. qd naturalia sunt imutabilia vt dicit tex. in. d. l. assumptio. et in. l. origine. C. de mu. et hono. li. x. ¶ Item remanet subiectus quo ad onera personalia vbi si extrahatur ad aliquod officium tenet illud subire l. alibi habet. nam incola est astrictus muneribus seu oneribus loci domicilij et loci originis. vt in. d. l. incola. et no. Bar. in. d. l. assumptio. ¶ Item quid autem clericus vel monachus designat esse cuius. dicendum qd non. et de clerico seculari non dubitatur. put. d. c. ij. vbi potest loci originis. de monacho idem dicendum nam retinet iura cognationis. vt in. l. deo nobis. C. de epi. et de. et expresse tenet Bar. i. l. j. ff. ad muni. nam

per monachum mutat statum in melius. qd melior est vita contemplatiua qd actiua. in au. de monach. i. pñ. sed per meliorem statum supuenientem non perdit ciuitas. l. senatores. ff. de sena. efficitur tamen ciuitas illius loci vbi monachatur. Et idem in alijs abbatibus et ppositis ecclesiarum. nam efficiuntur ciues vbi habent dignitates. vt no. Bar. in. d. l. j. rō qd capitulum cum sit corpus fictum efficitur ciuis illius ciuitatis vbi nascitur et platus seu monachus sit de illo corpore. Item per adoptionem qd efficitur ciuis ciuitatis adoptantis. vt in. l. ciues. C. de incol. li. x. et fortius monachus qui transit in pratem abbatis et monasterij. Et aduerte qd dixi de loco originis hanc etiam locum in origine paternam. nam filius consequitur ciuitatem ex origine patris licet et ipse alibi natus sit. vt in. d. l. assumptio. s. filius. nisi sit bastardus seu vulgo questus. qd tales sequuntur matrem et non patrem vt in. d. l. j. in fi. et in. l. cum nuptie. ff. de sta. ho. et in. c. si. de ser. non or. vbi per glo. et doc. ¶ Ultimo qd infra quatuor tempus dicitur contrahere domicilium ratione habitationis qd est querere nūquid eo ipso qd isti de quibus in tex. contraherunt se ad habitandum in anconensi ciuitate praxerunt ibi domicilium vt sic episcopus vel dominus temporalis immediate habeant iurisdictionem in istos habitatores. dicit Hosti. qd requirit tempus. x. annorum fm leges vt in. l. ij. C. de incol. li. x. sed dicit de facto hoc non seruari. unde tempus videtur arbitrium. subdit nobile verbum qd ex quo aliquis vendit omnia que habet in certo loco et transfert se cum bonis que habere potuit ad alium locum et ibi emit possessiones videt illico primum domicilium deseruisse et secundum constituisse qd bene no. facit dictum Bar. in. d. l. assumptio. s. filius vbi dicit qd eo ipso qd quis omnia bona sua aufert de loco domicilij videtur habere animum deferendi illud domicilium. et idem sentit Inno. in. c. ex transmissa. de renū. et qd l. ho. si. dicat qd d. l. ij. de facto non seruatur dicens qd illa lex non refertur predictis. nam loquitur in scholaribus nam dicit qd non habet domicilium in loco studij nisi traierint moram ibi per decennium. et sic loquitur eo casu qd ex coniectura apertissima apparet qd quis non intendit constituere domicilium. nam ad constitutionem domicilij requiritur animus ibi habitandi perpetuo. l. si quis instructus ad muni. animus autem ex coniecturis deprehenditur. c. ij. de renū. li. vj. l. dolū. C. de dolo. unde fm qd coniecture vrgēt requiritur maior vel minor tempus. in scholaribus autem requiritur triennale tempus qd veniunt ea studendi et non constituendi domicilium qd cessat in eo qd ex toto deseruit primum domicilium. et cum omnibus rebus transfert se ad alium locum. nam si emit ibi possessiones immediate presumitur qd vult constituere ibi domicilium s. vbi non emit possessiones s. statim si suspensio dicat tempus arbitrium vt fm quantitate temporis et fm qualitate hominis iudex presumat animus suū. et p h dico qd si immediate iste declararet animus suū qd vult habere ibi domicilium qd sine expectatione alterius temporis habebit domicilium ibi. p h bo. tex. i. d. l. si quis instructus et optime facit ista littera vbi non ponderatur temporis. x. annorum. sed qd deserto domicilio primo per inuasionem infidelium contraherunt se ad habitandum in anconensi ciuitate.

De decimis primitiis ⁊ oblationibus **Trica.**

¶ Quia decime et primitie et oblationes sunt de iure re parochiali ideo post rubricam precedentem merito subiicitur ista. et circa hanc rubricam multum instat Jo. an. post Inno. nūquid decime debeantur siue ecclesie et clerici sint pauperes siue diuites. et videtur qd si sint diuites nō debeant p id qd habetur Thume. xviij. c. vbi in effectu dicit qd clerici non debent habere portionē in terra promissionis nec aliquid inter filios israel possidere sed decimarum solutione debeant esse contenti cum ergo hodie ecclesie sint diuites. et per consequens nō videtur qd clerici possint petere decimas. qz ex quo excedit terminos proprios merito excedentur a terminis nō suis. vt in. c. de testanda. de cōces. pben. li. vj. et l. fi. c. de edl. di ui. hadri. tol. Item in loco palle. videns contineri duo pcepta quorum vnu ē affirmatiuū relatu ad laicos de solutione decimarum. aliud est negatiuum qd refert ad clericos vt inter laicos ipsi clerici nihil possideant. si ergo voluit clerici vt laici obseruent eorum pceptum debent ipsi seruare suum. nam frustra legis auxilium inuocat. et c. qz frustra. et vsuris. maxime qz pceptū clericis factum tanq̃ negatiuum obligat semper et ad omne tempus. sed his nō obstantibus cōtrarium cōcludit Inno. et post eū Jo. an. et cōmuniter om̃s doct. sequētes pncipaliter mouentur per id qd habet Exo. xxiij. c. vbi fit pceptū laicis simpliciter per h̃ verba. Decimas et primitias nō tardabis offerre. vnde cum sit pceptum prohibitivum nec cōditionatū obligat semper et ad semper. id est om̃i tpe. ad idem qd habetur Leuit. xxvij. c. Deutero. xij. et ij. Paralypo. xxiij. et Numeri. iij. c in quib⁹ locis generaliter mandat omnib⁹ laicis vt defrugibus et de cunctis soluant decimas nec preteritu decimarū ecclesie debent laici sibi subtrahere eis debita. xiiij. q. v. c. j. **¶** Nec ob. cōtraria qd clerici nō debent possidere propriū. s. vendicatio sibi ptes in terra promissionis sicut et laici si eis offertur a laicis nō est a lege prohibitum imo cōcessum qd possint illa possidere. pro hoc qd habetur Leuit. xxij. et xxvij. c. vbi dicit qd quicquid fuerit cōsecratu deo ad ius pertinet sacerdotum sed quicquid habent hodie ecclesie adepti sunt ex oblationib⁹ laicorum ergo ea que sunt eis debita ex pcepto diuino nō debent eis subtrahi ex istis oblationibus voluntarijs Item decime nō sunt solum ecclesiarum et clericorum sed etiam pauperū. nam dicunt tributa egētū animarū. Item pertinet etiam ad fabricam ecclesiarū xvj. q. j. c. fi. et in. c. tua. j. eo. ergo propter diuitias clericorū nō debent pauperes et ecclesiarū fabrica defraudari. et mirat Inno. de quibusdam nouis predicatoribus assentibus oppositum cū nullus sanctorum et doctorum ecclesie dixit oppositum. et aduerte vltra eum. nam reperio qd omnes doct. ecclesie cōueniunt in hanc sententiā vt etiam hodie decime debeant. de Hieronymo habes pulchrum tex. in. c. reuertimini. xvj. q. j. de Augu. habes ea. cā. et q. iij. c. decime. et xvj. q. vij. in. c. maiores. vbi dicit Augusti. inter cetera qd olim maiores nostri copijs

omnium abundabat. quia decimas solvebat sed hodie quia cessat solutio supervenit iudicium fisci et tollit fiscus quod non accipit christus. habes d. Ambrosio c. quicunque. ca. ca. t. q. de Gregorio in. c. quadragesima. de cons. di. v. in fi. et de concilio generali habes i. c. maiores. cl. ij. xvj. q. vij. et hodie omnes religiosi predatores proferentes aliqua verba que possunt subtrahere auditores a solutione decimarum sunt ipso facto excommunicati. ut in de. cupientes. penes. et iungitur eis quod in confessionibus debeant facere conscientiam ipsis penitentibus de solutione decimarum et si ex proposito omittunt incurrunt gravem penam de qua ibi. et vide ad premissa glo. plenam. et no. in. c. j. co. ti. lib. vj. et tenet hic Inno. quod non solum decime prediales sed etiam personales sunt in precepto d. iure divino. allegi. id quod habetur Deutero. xij. c. et Numeri. iiii. c. de hoc tamen dicere latius dicam in. c. in aliquibus. j. co.

Decimam. *Expumit qtuor genera decimarum que ex veteri lege debebāt et diuiditur. quoniam primo agit de quantitate decimarum expmēs quattuor genera ipsarum. secūdo de quantitate primitiarum. ibi. at vero.* *Nota primo ex tex. ibi decimam partem q nō satisfacit pcepto legis soluens minorem partem decimarum nō enim soluit decimam qui minorem partem soluit. nam dicimus q nō seruat quadragesimaz qui omnibus diebus quadragesime nō ieiunat. vt in c. quadragesima. de conse. di. v. et vide bo. text. am. brosi. in. c. quicunq. xvi. q. vii. et ibi habes gl. no. q si bona laici exhauriantur in totum si tenetur soluere omnes decimas pteriti temporis nunquid recedēda debet recipere cum tanto discrimine laici.* *Nota secūdo ibi omnium frugum. q nō solum de fructibus terre seu frumento et vino debent solui decime. sed etia de omni redditu pueniente ex terra. nam verbū frugum est valde latū cōprehēbens in se omnē redditum ex terra puenientem vt in. l. frugū. de verbo. sig.* *Nota tertio q oli in veri lege laici soluebant tria genera decimarū. primo soluebāt leuitici tribui. id est clericis. nā ad clericatum solum p̄mouebātur illi de tribu leui. sed hodie tempore gratie quiscq potest p̄moueri ad clericatum etiam si primo fuit iudeus. vt in. c. eā te s. de rescrip. et hodie hec decima stat in robore suo vt patet. j. per totum titulum. nam xp̄s noluit soluere legem antiquā sed adimplere. vt habetur in euāgelio. Scdm genus decimarum recondebatur p tpe visitatiōis rēpli salomonis quas comede bāt inuitando etiā sacerdotes et leuitas. hodie aut iste decime nō sic recōdunt s̄ loco illarū successerūt oblatiōes quas laici hodie faciūt clericis. Tertium genus recōdebāt p pauperib⁹ quoz loco succedunt hodie elemosyne.* *Nota q clerici inferiores soluēbāt decimas decimaz suis superioribus. hodie vero in loco illaz succedit quarta. nam de iure comuni dicit̄ ep̄s habere quartā decimaz. vt i. c. d̄ q̄rta de p̄scrip. et in. c. cōquerente. de offi. or. dicā plene*